

اداره مرکزی :
 آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
 معارف امینلکی یانده کی دائرة
 استانبول بوروسی :
 استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نومروده
 دائرة مخصوصه

حیات

حیات دایم حیات ... دنیا راهلر حیات قاتالم ... !
 - نیجه -

نسخه سی هبرده ۱۰ غرورده .
 سنه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .
 (اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)
 ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
 مراجعت ایدیلیر .
 یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزیدر .

۲ نجی جلد

آنقره ، ۷ تموز ، ۱۹۲۷

صافی : ۳۲

غازی استانبول کیتدی

کچن برشته آتشی بکلمه آنقره سا کنلرینک « ارغور اولسون » آرازه سی ایچنده غازی آنقره ده استانبول کیتدی .
 موقناده اولسه ، آنقره سا کنلرینه غازیله آریلمیسه آغیر کلپور . استانبولده بولونانلرده بر ذات هرکس قلمده مس
 ایتدیکنی آیه قیجه سوریدی : « یاشا ، بزی جوق زمانه اولدیمیکز » بدی . تیره نه بوبوک رئیس جمهورک « الله ایصهارلادو »
 خطابی آراسنده یاراسه یاراسه اوزاقلاشوب غائب اولوب هرکس روچنده بر بوشلوه مس ایتدی . تسبیعه دنلرک هیسنده
 آنقره نك معنوی هاراسنده بوبوک برشی اکسپلمه سی واردی .
 برکت و برسیه ، اوقادار نه غازی بی اولدیه استانبوللر جوق عقلی سونجلیغی آنقره ده کیلرک روچلرینده سربت ایتدیله .
 بوقیضا آریلیغک مرارتی آزالناه بودر .

— آنقره ، ۳۰ حزیران ، ۱۹۲۷ —

حیات

ایکی سنه دوریه

۹۲۷ سنه سی ، برتلونک دوغومنک یوزنجی نیوتونک اولومنک ایکی یوزنجی سنه سیدر .

فرانسه ، مشهور کیمیا عالمی مارسله ن برتلونک
 دوغومنک یوزنجی سنه دوریه سنی تسعید ایچون
 حاضر لانیور . بوتون جهان علم عالمک اشتراک
 ایده جکی بونوع علمی تظاهرلر بروطنی نه قادر
 یوکسه لیر .. بر عالمک ، بر بوبوک آدامک
 خاطر لرینی یاد ایتدیره بونوع مراسم اوکوست
 قونک پک ایی تقدیر ایتدیکی کچی اک بوبوک
 عبادتدر . انسان بونوع مراسم ایچنده خیالاً
 یاشادیغی زمان بیله یوکسه لک هیجانی دویار .
 موسیو نیمیل بورهل « نووه لیتهره » ده
 چیقان بر مقاله سنده ایچنده یاشادیغی سنه نیک یالکیز
 برتلونک دوغومنک یوزنجی سنه سی دکل ، عینی
 زمانده نیوتونک وفاتنک ایکی یوزنجی سنه
 دوریه سی اولدیغی ده خاطر لاتیور . دیمک که
 (۹۲۷) تاریخی ایکی بوبوک عالمی بردفعه داها
 بزه خاطر لاتمق فرصتی ویریور . بوبوک بر
 آدمک خاطر سنی یاد ایتک قادر هیچ بر شی

وجدانی تصفیه ایله مک ، انسانه قوت وعزم
 ویرمه خدمت ایده مز . بوبوک آدمک زمانک
 مفکوره سنی صاقلار . ده اودوغروسو بر ملتک و بوتون
 بشریتک غایه سی اونلرده کوزوکور . هر دورده
 بوبوک آدم لایموت عد ایدیلش ، علی العاده
 فانیلردن فرقلی کورولمشدر . چونکه اونلر
 اولدکدن صوکراده انسان کتله لرینه مؤثر اولمقده
 دوام ایدرلر . ده موقراسی حقنده فکریمز نه اولورسه
 اولسون ، انسانیتی علی الاطلاق کتله دکل ، اونلری
 ایسته دیکی یزه سوروکله یوب کوتورهن ، اوکلرینه
 عظیم برافق آجان بوبوک عالمک ، داهیلر تمثیل
 ایدرلر ، بونلردر که اعتیادلریمزی ، معیشت
 طریزیمزی ، حتی اعتقادلریمزی تعین ایلرلر .
 بر نیوتون ، بر برتلو عالم نمودجی حقنده
 بزه بر فکر ویریر . بو فکر یوکسه لک تحصیل
 مؤسسه لرینک ، بالخاصه دارالفنون تدریساتنک
 هدفی اراشه ایدر . اونک ایچوندر که بو ایکی

بوبوک عالمک حیات و اثری اوزرنده دوشونمک
 بزم ایچون چوق قائده لیدر .
 نیوتونک ریاضیه ده ، فیزیکده کی کشفیاتی ،
 زماننک علمنه علاوه ایتدیکی معلومات اوقادار
 اهمیتلی ، اوقادار چوقدر که بو آنجق معظم بر
 اثرله آکلایلا بیلیر . فقط بو خصوصده کی بوبوک
 خدمتی نه اولورسه اولسون ، نیوتونی ابدی یاپان
 اونک بولدیغی « جاذبه عمومی » قانونیدر .
 کوکده کی اجرامک حرکتلری تا ایلک کلدانی
 چوبانندن اعتباراً بوتون انسانلری حیرته سوق
 ایدهن بر سردی . یاواش یاواش سیاره لرک حرکتلری
 دهایی آکلایلمغه باشلانیدی . قوپه رنیک ، کپلر ،
 غالیله سایه سنده منظومه شمسیه حقنده اولدجه
 دوغور و فکر لرلده ایدیله بیلیدی . بوکار غماً اجرامک
 حرکتی ایضاح ایدیلش دکلدی ، بو حرکتک
 سببی نه بر « سر » حالنده قالیوردی . نیوتون

جیم

- موباسادن ترجمه -

(غوده روبل) اطرافنده کی یولر قادی، ارکک آقین آقین قصبه به این کویولرله دولو ایدی . او کون قصبه نك میدانده بازار قورولوبوردی . ارککلر آغیر و مشقتلی طوبراق ایشلرله اوغراشمقن چاریلدش اوزون باجاقلرینك هر حرکتده وجودلرینی اوکة میل ایتدیره رك ساکن آدیملرله یوروپورلردی . صابان دمیرنه باصمقن صاغ اوموزی اینوب صول اوموزلری یوکسەلش ، اوراق ییچرکن صاغلام بر وضعت آلمق ایچون باجاقلرینی آیرمالری نتیجه سی اوله رق دیز قاقلری آکرلشدی .

یاقلری و بیله کلری بیاض تیره دن بر کوچوک ایشله مه ایله سوسلو ، جلالهش کی بارلاق و آغیر ماوی کوملکلری کیکیلی کوکده لرینك اطرافنده شیشه رك اوچغه حاضر بر بالون شکله کیریور، بو بالونك یوقاریسند بر باشله ایکی قول آشاغیسندن ایکی باجاق جیقورلردی .

بعضیلری بر اییک اوجنده بر اینك، برپوزاغی چکوب کوتورپیورلردی .

قاریلری ، حیوانك آرقاسنده ، یاپراقلی بر آغاچ دایله اونك بوکرلرینی دوروشدیروب قامچیلایه رق ده خیزلی یورونمکه چالیشیورلردی .

بو قادیلرک قوللرنده کنیش سبتلر واردی . سبتلرک ایچندن طاووق یاخود اوردهك باشلری جیقورلردی . اونلر ارککلرندن ده جانلی ودها قیصه آدیملرله یوروپورلردی . قورو و دیک وجودلری یاصصی کوکسلرینه ایکنه لهنش دار و کوچوک بر شال ایله اورتولیدی . باشلرنده صاچلرینی صیم صیق باغلایان بر بیاض اورتو ، اونك اوستنده ده بر سرپوش واردی .

صوکرا ضعیف بر آنك چکدییکی بر آرابا کیچورلردی . آرابانك اوک صیراسنه یان یانه اوطورمش ایکی آدم غریب بر صورتده صارصیلیور ، آرقا صیراده اوطوران بر قادین بو شدتلی صارصینتی بی خفیفله تمک ایچون ایکی ایله آرابانك کنشارلرینی طوتوبوردی .

(غوده روبل) میداننده فارما قاریشقی برانسان و حیوان قالابالینی واردی . اوکوز بوینوزلری، زنکین کویولرک اوزون توبلی یوکسک شایقارلی ، کویلو قادیلرک رنکارنك سرپوشلری بوقالابالیفك اوستنده دالغالانیوردی . اینجه لی ، قالینی بر چوق سسلر منادی ووحشی برکورولتو وجوده کتیریور ، زمان زمان نشه لی بر کویلونك صاغلام کوکسندن قویان برقهقه یاخود بر دیوار کنارینه باغلانش براینك

کندیك اوله جقدی ؛ فقط اوکا قارشی نه تورلو داورانه جغنی هنوز قرارلاشد برمامشدی .

واو ، انسانلرک دیندن ده ائی طبیعتکئی آکلادیغیچون ، قولاغنی ، بیوک جدی اورمانه و سرت داغه طوتدی . بونلر اوکا : « باق ، دیدیلر ، « سکا ، - سن که وحشی سوبیورسک - کوزل قیزیمزی وریوروز . اوسکا اووا قیزلرندن ده جوق باراشیر . آلب ! النجیب عطیه به لایقیسک ؟ » بونك اوزرینه او ، بیوک منعم طبیعته تشکر ایتدی ، وقیزی کندینه بسلمه دکل ، فقط قادین یانغه قرار ووردی . واونك ، انسان عادتق قبول ایدنجه ، جیلاق یاندیغنی خاطرله رق اوتانا جغنی دوشوندیکی ایچون ، صیرتندن آتی پوستنی ایتدیردی ، بوغجه بی جوزدی ، و اختیار آیینك بوز قیورجق کورکی قیزک اوستنه آتدی .

اوبونی یانجه ، قایا دیوارك آرقه سندن برقهقه قوبدی . . . برقهقه که ، جینلامه سندن ارض تیره دی . بو براسنیزایه بکزه میور ، بلکه برتهلکه قارشیسند بیوک بر قورقوبه طوتیلان برینك بردنبره بوندن قورتولنجه کوله سنی آتدیریورلردی . او قورقوش سزلکه بوغیجی صیجاق ده کیدی . جیمنلرک اوستنده فرحلق وریجی برروز کار اُسدی ، وچام یاپراقلری مست ایدیجی تورکیلرینه باشلادیلر . بختیار آوجی اوبله حس ایتدی که ، بتون اورمان ، انسان اوغلنك و حشت قیزنه نصل معامله ایده جکندن قورقشده نفسی کمش کیدی .

بیان شیمدی یوکسک جیمنلرک آراسندن قایدی ، فقط اوبویان قیز ایدن ائی به سحرلی اویقوبه دالمشدی و قیلمه دامادی . آلب سرت آتی دریسنه اونی صاردی ، اوبله که قیورجیق کورکدن یالکز باشی جیقورلردی . کرچه او ، هیچ شبهه سز ، داغده اختیار دیوک بر قیزی ایدی ، فقط ینه نازک و نازین یایی ایدی ، وقوی آوجی اونی قوللرینه آلدی و اورماندن جیقاردی .

برآن سوکرا حس ایتدی که ، بریسی کنیش کنارلی شایقه سنی باشندن قالدیریور . باقدی ، کوردی که دیو قیزی اویامشدی . قوللرینك آراسنده ، ساکن ، مسترخ ، دورپیورلر ، فقط کندیخی طاشیدان ارککلک نصل اولدیغنی کورمک ایتیوردی . اوبوکا مساعده ایتدی ، دها بیوک آدیملرله ایلرله دی ، فقط هیچ برشی سوبله مدی .

قیز آلبک شایقه سنی باشندن قالدیرنجه کونشدن یاندیغنی فرق ایش اولمی که ، بو سفر شایقه بی شمشه کی ، اونك باشنك اوزرنده طوتدی ، فقط ببتون کییدیرمه دی ، بالعکس یوزینی دالما کوره . بیله جک قدر یوقارده طوتدی . بونك اوزرینه آلب اوبله حس ایتدی که ، هیچ برشی صورمانه لزوم یوقدی ، و هیچ برشی سوبله مسنه لزوم یوقدی . دیو قیزی ، قوجاغنده ، ساکت و صموت ، داغدن آشاغی به اوایه ، آناسنك قله سنه ایتدیردی . فقط بتون وجودی وجدلی بر سعادت ایچنده تیره یوردی ، یوواسنك اُشیکنه باصدیغنی زمان ، اوه اوغورکتیره ن بیاض بیلانك ، عل دیواری آلتندن ایجری به قایدیغنی کوردی .

ناقلی : حسن جمیل

شپورلر ، و اینجه اوزون یاپراقلرک آراسندن ، داغ قریفیلری کوچک و یاری آجیلش طومورجقلرینی کوستریورلردی .

بوراسی دار و کوچک بر ساحه ایدی ، و بونك اوتنه طرفنده یوکسک کووده لی چاملر ، اسمرقوللرینی قوبوشسپه لر کی آچشلردی . بونکله برابر ، بوسیق یاپراقلی دالرک آراسندن ، کونش ، شعله لرلرینی ارضه نفوذ ایتدیره جک یول بوله بلییوردی ، و بونالچی بر صیجاق واردی .

تام بو کوچک چایرک اوکنده یالچین بر قایا دیواری بردن کوک دوغری عموداً یوکسک لیوردی . اوستنه کونشك حزمه سی ووردینی ایچون ، یوصونلی طاش پارچه لری آشکار صورتده کوزه چارپیور ، وقیشین طوندن قومش ابری پارچه لرک برنده تازه چانلاقلر ، و بورالرده کی طوبراقلره اسمرکولرینی نفوذ ایتدیرمش ابری طاش فدالری کورونیوردی .

بوقایبتون پارچه لرله تاماً دیگر قایالره بکزیوردی ، فقط آلب ، درحال ، دیولر اونیك چاق دیواری اوکنه کلش اولدیغنی آکلادی . و یوصونلرک آلتنده ، داغک طاش قاپسینك محوری تشکیل ایدن بیوک میللری کوردی .

شیمدی اوطن ایتدی که ، بیلان ، صافلامق و کورونمده ن قایانك آلتنه صوقوله یلمک ایچون جیمنلرک آراسنه کومولشدی ، آرتق امید قایب اولدی ، اونی طوتامیه جقدی . حسرتلی جیچکلرک بال قوقوسنی تکرار دویدی ، و بوداغ دیوارینك آلتنده بوغیجی بر صیجاق حکم سوردیکی کوردی . اورنالقه شاشیله جق درجه ده بر سکونت واردی : هیچ بر قوش اوچیور ، هیچ بر یاپراق قیلمه امیورلردی ، کویا هرشی ، تعریفه صیغماز بر کرکینك ایچنده ، صولوق آلامدن ، نه اوله جق دیبه بکلور ، و ایزله یوردی . آلب بر اودابه کلدی ، بوراده اوبالکز دکلدی ، بونکله برابر ، کیسه بی ده کورمیوردی . اوکا ، بوراده بریسی کندیسی کوزه تلپور کی کلدی ، اوبله حس ایتدی که ، کندیخی بکلرین بری واردی . هیچ بر قورقو دویمادی ، یالکز طاتلی بر خشیت بتون دامارلرینی قابلادی ، صانکه صوک درجه کوزل برشی کوره جکدی .

بو آنده تکرار بیلانی کوردی . بوسافلامشدی ، بالعکس ، طونله قایا دیوارندن قومش کتله لردن برینك اوستنه چوره کانمشدی . و تام بیاض بیلانك آلتنده جیمنلرک اوستنده ، اویقوبه دالمش بر قیزک شفاف وجودینی کوردی . اوستنده اوروچمک آغی کی اینجه بر تولدن باشقه هیچ بر اورتو یوقدی . صانکه بتون کیجه پرلر دانسته اوبنادقن سوکرا بوبله جه کندی اوریاه آتیورمشدی ، فقط اوزون جیمنلرله ، تیره ک وتوی کی خفیف جیچک صابلی ، اوبویان قیزک اوستنه دوغری اوقدر یوکسک لردی که آلب ، وجودینک طاتلی خطلرینی آنجق بللی بلیرسز سجه بیلیدی . ده ائی کورمک ایچون فضله یاقلاشادی ده . . . آنجق ائی خنجرینی قینندن جیقاردی ، وقیزله قایا دیوارك آراسنه آتدی ، تاکه ، چلیکدن قورقان دیو قیزی ، اویانجه ، داغه قاجاماسین .

بونك اوزرینه درین دوشونجه لره دالیدی . اوشیمدی برشی بلییوردی : شوراده اوبویان قیز

اوزون اوزون بۆگۈر مەسى بۆگۈرلۈتۈپە حاکم اولوپوردى . بۇ مېدانە كىكىن بىر آخىر ، سوت ، كۈپرە ، سامان و تر قوقوسى طوبراق آدملىرىنە مخصوص اواكشى دايانيلماز انسان و حيوان هواسى واردى .

(برەئوتە) كۈيىندىن كىلىن (مەتر هوشقورن) (غودەرويل) ەنوز كېرىشىدى . بازار مېدانە دوغرو پورور كىن بىردە بىر سىجىم پارچەسى كوردى . بۈتۈن نورماندىلار كېلى طوتۇملى بىر آدم اولان مەتر هوشقورن ايشە يارايلاق بىر شىك بىردە براقىلماسنە راضى اولامازدى . رومانىزمادىن مضطرب بولۇندىنى ايجون زىمتلە ا كىلەرك سىجىمى آلدى . بۇ ايجە اىپ پارچاسى بۈيۈك بىر دقتلە صارمغە باشلا . مشدى كە سراج اصنافىدن (مەتر مەلانەن) كە اۋىنىك قايسى اشيكنە ، كىندىنە باقىدىنى كوردى . بىر زمان اول بىرولار مسئلە سىندىن دولايى آرالى آچىلمىشى . ايكىسى دە كىندار اولدقلىرى ايجون حالدارغىندىلر . سوقاڭك چامورى ايجوندىن سىجىم پارچاسى آلېركىن دوشمانى طرفىدن كورولك مەتر هوشقورنك عظمتە دوكوندى . اۋنى سرىتە كۈملىكى آلتە ، سوكرى بائىلۈنىك جىننە صافلادى . بىردە بىرى آر اۋورمش دە بولامبورمش كېلى بىر زمان اطرافتە باقىندى . سوكرى باشى او كىندە ، وجودى رومانىزما آغرىلردىن او كە ا كىلمش ، يولنە دوام ايتدى ويتوب توكىمك بىلمەن بازارلقلرلە صارىلان كورولتوجى آغىر قالا بايلىك ايجنە قارىشىدى .

كۈيۈلۈرلە ايلە ايشىكلرى بوقلايۈپ مەبانە ايدىيورلر ، آلدائىلىق قورقوسىلە بىر شان وقرار سز مەتاديا كىدوب كلىورلر ، كوزلىرى صايجىنك كوزلىرى ايجندە اونك جىلەسى وحيوانك قصورىنى آرايەرق بىر درلو قرار وىرە مېورلردى .

كۈيۈلۈ قادىنلر سىتلىرىنى آياقلىرىنك دىنە قويمىشلر ، آياقلىرى باغلى طاووقلىرىنى ، اورده كىرىنى بىرە سىر مىشلر . دى . حيوانچىقلىك كوزى قورقودىن دوغىش ، ايبىكلرى قىپ قىرمىزى اولمشدى .

بوقادىنلر قورو برطور ، حسىز چەرە ايلە ، بايىلان تىكلىقلىرى دىككە يەرك ايلك سويلەكلرى فېانده اصرار ايدىيورلر ، ياخود ايسىنە نىلن تىزىلاتە راضى اولەرق آغىر آغىر اوزاقلاشان مشىرى بىر باغىر يورلردى .

— هايدى اويلە اولسون مەتر آتېم كل باقالم

بىر زمان سوكرى مېدان ياواش ياواش بوشالغە باشلادى . كلىسانك قولە سىندە اوكلە چانى چالينبور ، اوزاقده اوطورانلر لوقىتەلرە داغىليورلردى .

زورده نك لوقىتەسى مشىرلەرلە ، واسع حولىسى دە چاموردن صاب صارى ، شكلىرى بوزولش ئىريلوب تعمير ايدىلش شكلى شكل آرابالارلە دولو ايدى . بونلردىن بىر قىسمى اوقلىرىنى ، كوك يوزىنە آچىلمش قوللر كېلى ، هوايە قالدېرىيورلر ، بىر قىسمى او كە دوغرو ياتىيورلردى .

جوارك بۈتۈن كىبار چىفتىجىللىرى (مەتر زوردهن) ك لوقىتە سىندە يىك بىرلردى .

طاباقلر ، آلا سۈيى صراحىللىرى مەتاديا دولوب بوشاليوردى .

كۈيۈلر ايشىلردىن ، آلېم صائىلردىن بىت ايدىيورلر ، يىكى محصولە دائر مەلومات آليورلردى . هوالر سىزەلر ايجون بىك اىنى كىدىيورلردى آما بىغدايلر ايجون بىر آرز طانسىزدى .

بىردىن بىرە لوقىتە نك حولىسىندە بىر ترمە مېتە سى ايشىلدى . بىر قاچ لاقىد مستىنا اولقى اوزرە بىتون مشىرلر آياغە قالىدى . آغىرلىرى دولو ، آللرندە بىشكىرلەرلە قاپى بىرە ، نىجرەلرە قوشىدىلر .

دلال ترمە مېتە چالغە نىهايت وىردىكەن سوكرى جىلەلر بىنى منتظم فاصىلەلەرلە كىسەرك باغىردى :

« غودەرويل اھالىسىنە و بازارە كىلىن جوار كۈيۈلر اھالىسىنە مەلوم اولاكە بۇ صباچ ساعى دوكونز ايلە اون آراسىندە (بوزويل) يولى اوزرىندە سىياە مشىندىن بىر جىزۋدان ايجندە بىش يوز فرائق ايلە بىر طاقم ايشى كاغىدلىرى غىب ايدىلدى . بولانك بىلدى دەئەرسنە ياخود مەتر هوليرە كە كىتىرمەسى رجا اولونور . بىكرى فرائق بىششش واردرە دلال بوللىرى سويلەكەن سوكرى يولنە دوام ايتدى .

لوقىتە دە بۇ مسئلە دن بىت ايدىلكە باشلاندى ومە تر هوليرە كك غىب ايتدىكى پارابى بولوب بولامامسى اھتاللرى صايىلوب دو كولىدى .

يىك بىندى . قەھۈلر ايجىلدىكى صىرادە قاپىدە بىر ژاندارمە چاۋوشى كورولدى :

— (برەئوتە) كۈيىندىن مەتر هوشقورن بورادە مى ؟ ماسە نك او بىر اوجىندە اوطوران مەتر هوشقورن جواب وىردى :

— بورادەم .

— مەتر هوشقورن بىغلە برابر بىلدى دەئەرسنە كلىرمىسكز رېئىس سىزى كورمك ايسىتە يور . كۈيۈلۈ شاشىردى . فىجانىندە كى قەھۈل بىر يودومدە بىتيردىكەن سوكرى آياغە قالىدى . بىلى صباچكىندىن دىھا زىادە بۈكۈلش اولەرق بورومكە باشلادى . (ھىر آياغە قالىقىشە بالخاصە ايلك آدىملىرى آتار كىن كوچلك چىكردى) .

ژاندارمە نك آرقاسىندىن پورور كىن مەتاديا بورادەم ، كلىورم ، دىيورلدى .

بىلدى رېئىسى بىر قولتوغە اوطورمش اولدىنى حالە اونى بىكە يورلدى . عىنى زماندە قىسبە نك كاتىب عدلىدى . ابرى ، شىشمان ، آغىر بر آدمى . طمطراقلى سوز سويلەمكە مىراقى واردى :

— مەتر هوشقورن ، بۇ صباچ مەتر هورلەرەك طرفىندىن غىب ايدىلن جىزۋدانى سىزك بوزويل يولى اوستىندە بولدىفكزى كورمىشلر .

كۈيۈلۈ شاشقىن شاشقىن بىلدى رېئىسك يوزىنە باقىيورلدى . بۇ شېھ ، سىبىنى بىلمە دىكى حالە ، اونى قورقوتوپوردى .

— بىنى ، بىنى بۇ جىزدانى بولدم ؟

— اوت سىز .

— ناموسم حقى ايجون نە كوردم ، نە ايشىتدم .

— اىنى آما سىزى كورەنلر وار ؟

— بىنى كورەنلرى وار ، كىم كورمىش ؟ — سراج مەتر مەلانەن . اۋوقت اخیتار ك آياقلىرى صوبە دكدى ، خدندىن قىزارەرق :

— بۇ سىرسىرى بىنى كورمىش ھا ! بىم بىردىن آلدېمىشى ايشە بوسىجىم پارچاسىدى . جىبىنى قارىشىدېرەرق سىجىمى چىقاردى

فقط كاتىب عدلى شېھ ايلە باشى صاللاپوردى . — مەتر مەلانەن شايان اعتماد بىر آدمىر بۇ سىجىم پارچاسى بىر جىزدان طن ايتەسە اھتال وىرەمەم .

كۈيۈلۈ خدەنە آلنى قالدېردى ، بىرە توكورەرك كىندىنى مدافىغە بىر باشلادى :

— بىن باللىمى حىققتى سويلە يورم دىم حقى ايجون بويلە اكر يالان سويلە يورسەم

— حتى جىزدانى آلدقەن سوكرىلكە باشقە پارادە دوشمىشدر دىبە اوزون مدت چامورك ايجنى آرامىسكز

اخىتار آدم خدندىن ، قورقودىن بوغولوپوردى : — باقى شو بىكلىرى خىلە باقى شو بىكلىرى خىلە ناموسلو بىر آدمى كىرە نك ايجون باقى تەلر اۋىدورمىشلر اولورشى مى ؟

اخىتار ك بۇ غىرىنى بوشە كىندى ، سويلدىكى شىلرە ايتانلىمادى .

اونى بىر آرز سوكرامە تر مەلانەن ايلە يوزلشدىر . دىلر . سراج اولكى ادعاسىنى اونك قارشىسىندە دە تىكرار وتايدى ايتدى . تام بىر ساعىت بىرلرلە كىفر ايتدىلر . كىندى طلى اوزرىنە مەتر هوشقورنك اوستىنى آر ادىلر ، بىرىنى بولامادىلر . بىلدى رېئىسى بۈيۈك بىر تردد ايجندە يىدى . مىككە مېە مىراجت ايدە جىكىنى سويلە يەرك اخىتارى سىرست بىراقىدى .

حوادث اطرافتە بايىلمىشى . مەتر هوشقورن بىلدى دەئەرسىندىن چىقدقەن سوكرى ھىركس جدى ياخود مىستىزى بىر مىراق ايلە اوكا سۈاللر سورىيور ، مە مافىە كىمە قىزما يورلدى . اخىتار كۈيۈلۈ سىجىم حكاىەسىنى تىكرار تىكرار آ كلاتىدى . ايتانما يورلر ، كۈلۈ يورلردى .

اىكى آدىمە بىر يا اھالى اونك يولنى كىيور ، ياخود دە اوطانلىقلىرىنك يولنى كىيور : حكاىەسىنى واعتراضلىرىنى آ كلاتيور ، ايجى طىشە دونن جىيلرىنى كۈستەرەرك جىزۋدانى بولمايدىنى اىباتە چاليشيورلردى . ھىر طرفىدن اوكا :

— هايدى اورادىن اخىتار قورناز دىيورلردى او سوزىنە ايتانلىما ماسنە قىزىيور ، آتشلە نيور ، نە يا باجىنى بىلە مە يور و مەتاديا وقەنى آ كلاتيورلدى . آقشام اولدى . كۈيە دونك وقتى كلىدى . اوچ قومشو ايلە يولە دوشدى . اونلرە سىجىمى بولدىنى بىرى كۈستردى . و يولە دوام ايتدىكى مدتجە بىنە حكاىەسىنى آ كلاتىدى .

كىجە برەئوتە كۈنى قاپى قاپى دولاشدى . تاكە سىجىم وقەسىنى دو بىمايان قالماسىن . فقط نە چارە كە كىسە اوكا ايتانما يورلدى .

فرانسز مجموعہ لری

لارہ درھیم رمادہ ۔ ۔ موسیو آنتوان

(اودہ ٹون) ۔ عائد خاطرہ لری نقلہ بو نسخہ دہدہ دوام ایتمکدہ در ۔ پول ہوزہ (ہند قیر لری) اسی آلتندہ اوتوز صحیفہ لک بر قلم تجربہ سی نشر ایدیور۔ بالزاق دیوردی کہ بعض کلہ لری ، معنارینک بیلنستہ لزوم قالمادن ، ایلک وھلہ دہ تلفظ ایدلک لری زمان کوزلرمزک اوکنہ بعض شکلر ، فکرلر جلب ایدر۔ ہوزہ (قیر) کلہ سندہ بویلہ برآدا کوریور۔ محرر، تثبیت ایدہ جکی مشاہدہ لری تصنیف ایتمشدر ۔ اوکا کورہ (قیر یزم) ک اساس اون حادثہ سی واردہ : قانالہ پی ، حرکتسزک ، حساسیتسزک ، جرحدن مصونیت ، نباتات و حیواناتک نشوونما سی تعجیل... الخ۔ ہوزہ ، برجوق وثیقہ لری و مشاہدہ لری نشر ایتمکدن سوکرا (حادثہ سی کنہی ایلہ آ کلماق ایستدیکم زمان یا معلوم بر حیلہ ، ویا زنکین بر خیلہ ایلہ مجھز بر مہ تر ہوشقورن حدت و مجاہندن بوغولہ رق اویہ دوندی۔ معافیہ بو حرکت اونک نورماندیالیرہ مخصوص اولان قورنازلندن اومولاز دکلدی ۔ حق او بونکلہ موقتیتی بر حیلہ کی افتخار دہ ایدہ بیلہ جک بر طبیعتہ ایدی۔ دیمک کہ معلوم اولان بو قورنازلنہ نظراً اونک کندہ سی تیزہ جیقارماسی مان مان امکانشدر ۔ بو شہبہ نک حق سزلی مہ تر ہوشقورن نا جان اوندن یارالایوردی ۔ او وقت حکایہ سی یکی باشند آ کلانغہ باشلادی ۔ وقعہ سی ہر کون یکی علاوہ لری بو یوتویور، یکی سبیلر ، دھا قوتلی تصور ایتمیکی مدافعہ لری و مینلر علاوہ ایدیور دی ۔ زوالی آدم بوتون بوش زمانلری یالکزلق ساعتلری بونلری حاضر لافہ حصر ایدیور ، سیجیم حکایہ سندن باشقہ بر شی عقلنہ گیرہ یوردی ۔ اونی دیکلہ نلر آرقاسندن : بونلر بوش سبیلر!... دیورلردی۔

مہ تر ہوشقورن بونی حس ایدیور و بیہودہ اوغراشلرہ بیتاب دوشو یوردی ۔ کوندن کونہ اریبوب خراب اولغہ باشلادہ ۔ کویک زہ وزہ کلری صرف کولوب ا کلنمک ایچون اوکا بو سیجیم حکایہ سی آ کلاندیریورلردی ۔ طبق محاربہ دن دوشن عسکرہ محاربہ وقعہ لری آ کلاندیر بر کی ۔

تلندن صارصیلان دماغی کوندن کونہ ضعیفلا۔ یوردی ۔ تشرین اول نہایتہ دوغرو یاناغہ دوشدی وکانون ٹانینک ایلک کونلرنہ اولدی ۔

جان چکیشمہ ہذیانلری اٹانسنده معصومیتنی ادعاہ جالیشور :

— بر سیجیم ... کوچوک بر سیجیم بارچاجنی ایستہ بلدیہ رئیس افندی ... دیہ تکرار ایدیور دی ۔

رشد نوری

آدجمنز او کیجہ عادتاً خستہ اولدی ۔ ایرتہ سی کون اوکلہ دن سوکرا ساعت برہ دوغرو ماریوس پھمل اٹسنده بر جفتلک یاناشامی غیب اولش جزؤدانی (مہ تر ہولبرہ) ۔ اعادہ ایدیور دی ۔

بو آدم جزؤدانی بول اوزرنده بولدیغی ادعا ایدیور دی ۔ فقط اوقوماسی اولادیغی ایچون کیجہ عائد اولدیغی آ کلایاماش و اوہ کوتورہ رک جفتلک صاحبہ تسلیم ایتمشدی ۔

حوادث اطرافہ یابیلدی ۔ طبیعی مہ تر ہوشقورنک قولانغہ دہ کلدی ۔ آدجمنز یکیدن قاپی قاپی دولاشمغہ و بو نتیجہ ایلہ تماملان حکایہ سی تکرار آ کلانغہ باشلادی :

— بکا اصل دوقونان شی بر یالانچیلدی دیور دی ، بر بالان بوزوندن ضررہ اوغرامق جوق جوق فنا ...

مہ تر ہوشقورن بو وقعہ سی بر درلو اوتونامیور دی ۔ اونی سواقندن کلوب چکن ، میخانہ دہ ایچکی ایچن بیلکیرہ ، بازار کونی کلیسادن جیقانلرہ آ کلایور دی ۔ حتی ہیچ طامیادینی انسانلری بولدن جو یروب سیجیم وقعہ سندن بحث ایدیور دی ۔ شیمدی کولکی راحتدی ۔ فقط بیلدیکی بر شی واردی کہ اونی ایچین ایچین یوب پتیریور دی ۔ حکایہ سی دیکلہ نلر اونکلہ ا کلہ نیر کی بر طور آلیورلردی ۔ ہر حالہ تمامیلہ اینامش کی کورونغہ یورلردی ۔

او کچکدن سوکرا آرقاسندن بر طاقم شیلر سوبلہ یورلر ظن ایدیور دی ۔

وقعہ نک ایکنجی ہفتہ سی ایچندہ بر صالی کونی صرف سیجیم حکایہ سی آ کلانغہ احتیاجیلہ ، غودہ روبلہ کیتدی ۔

بنہ قاپسٹک اوکندہ دوران سراچ مالاندہن اونک تجدیکنی کورونجہ کولکہ باشلادی ۔ نیچون؟ بازار برندنہ قریکہ توچتجیلرندن برینہ یافلاشمشدی ۔ فقط جیفٹیجی اونک لاقیردینی پتیرمہ سنہ میدان براقادی ، اٹنک ترسیلہ اونک قارنہ وورہ رق : «ہای قوجا قورناز» دیدی ، سوکرا دونوب کیتدی ۔ مہ تر ہوشقورن آرقاسندن باقا قالدی ۔ اندیشہ سی کیتدیکہ آرتیور دی ۔ نیچون اوکا «قوجا قورناز» دیمشدر دی ۔

ژورده نک لوقطہ سندہ ماصہ باشنہ اوطوردینی وقت تکرار وقعہ سی آ کلانغہ باشلادی ۔

مونویلہ لی بر آت جابازی : — ہایدی ایشیکہ بہ اختیار شیطان ... سٹک سیجیم حکایہ کی بیلرز ۔ ہوشقورن کیکلہ دی :

— مادہ کہ جزؤدانی بولدیلر ۔ اونہ کی دوام ایتمدی :

— بری بولور ، بری کونورور ... بونلر اولان ایشلردر .. کیم کوردی ، کیم دویدی ؟ اختیار کویلو بوغولویور دی ۔ نہایت آ کلانمندی ۔ اونی بولونمش جزؤدانی بر آرقاداش ، بر شریک جرم واسطہ سیلہ صاحبہ اعادہ ایتمکہ اتہام ایدیورلردی ۔ اعتراض ایتمک ایتمدی ۔ بوتون ماصہ خلقی قہقہہ ایلہ کولدی ۔ زوالی آدم ممکنی پتیرمہ دن سو فرادن قالدی و اہالینک آلیلری آراسیندہ دیشاری جیقدی ۔

سیاحک فنا مشاہدہ سنک موضوع بحث اولدیغی کوردم) نتیجہ سی جیقاریور ۔

روبر دوستہ نٹان (ادبیات و سیاست) سرلوحہ سی آلتندہ آندرہ تاردیونک نشر ایلدیکی (Devant l'obstacle) ادلی اثرک قرونیکنی یاپیور۔

سیاسی ادبیاتی سومہ یلرہ تاردیونک کتابی اوقومنی توصیہ ایدن سہ نٹان ، اولاً سیاست آداملرینک یازمق ایمانی نہدن بیلک لری کندی کندینہ حیرتہ سورییور ، بر درلو سینی بولامایور ۔ پو آقارہ نک خاطرہ لری بر مورخ ایچون علاقہ بخشدر ۔ فقط ہیچ برکیمہ اونی مثلاً سن سیونک خاطرہ لری میانہ قویغنی فکرندن کچیرمہ ۔ بر حکومت رئیس ، بوقادار فاجعہ و فورطونالری آتلانیرکن نصل اولدی دہ مہیج اولادی ؟ دیہ شاشوب قالمق امکانشدر ۔

بلکہ قلمانسو بونک عکسی کی خاطرہ کلیر۔ ہیہات ! اودہ عینی ماہیتدہ در۔ بر بیان بو خصوصہ احتیاطکاردر ۔ قاپوہ کلنچہ او ، یکی مجازلر یاپیور و مثلاً «آرتق فکرلرک شاہقہ سنہ یوکسہ لم اوروپا حکومتلری ، دہ موقراتیک فکر متحد سیاست و اقتصاداً مشکل ، مساوات فکرلری اطرافندہ یکدیگریہ باغلی اولہ رق یاشایہ بیلیرلر ، ماضیلرنہ کی عظمتک جوہری تکرار الہ ایدہ بیلیرلر ۔ » حالبوکہ عینی نقطہ اطرافندہ طویلان و جوہر لری بولان بومتلر آرتق طفیلیرہ بکڑہ یورلر! خاطرہ لریک بوتون قیمتی ، حادثاتک درونی آتشی بولقدہ در۔ یاشامادینی بر زمانی ، اختلالی ، اولدن کورہن میشلہ کی ۔ بونلرک ایچندہ تاردیونک اثرینہ آیری بر قیمت ویرمک لازم ۔ (مانعہ اوکندہ) دہ موضوع ؛ آمریکا و فرانسه مقارنتک کوجلکیدر ۔ محرر اولاً بر تاریخچہ یاپیور ۔ اون سکرنجی عصرک صوک نصفندہ فرانسه ، آمریقانک قلبندہ یاشیور دی ۔

یتش محاربہ سندن سوکرا آمریقا ، آلمان پرستیزینہ اسیر اولدی ۔ فقط بو مربوطیت دوام ایتمدی ۔ بوندن طبیعی نہ اولابیلر ؟ بوندن سوکرا آمریقانک آوروپایہ قارشی صدق صیریلدی ۔ تاردیو بوتون بونلرک اسبانی آراشدیررکن ، علمی ، علمی اولدینی قادار علمیلکدن فضلہ اولہ رق ادبی برسجیہ طاشیان اسلوب قولانمشدر ۔ سہ نٹان ، قونت راندوسنک سوکندہ تاردیونک نتیجہ لری کوسترپور :

عمومی حربہ کی آمریقا مقارنتی ، ہیچ بر زمان آلساسک استخلاصی کی آوروپائی بر حرب فکرندن متولد دکلدی ۔ ویلسونک اعلان ابتدکی حرب ؛ سبیلری و ذہنیاتی ایلہ تماماً بر آمریقان حربیدر ۔ متارکیہ متعاقب برجوق آ کلانمہ مامازلقلر تولدایتدی ۔ بالخاصہ بورجلر مسألہ سندہ ... الحاصل حرب ویرلکدہ آقتیلان قان ، بویکی ملتی بر برینہ یافلاشدیرامادی ۔ تاردیو سادہ جہ ، بومقارنتک امکانشزلفنی و کوجلکینی سبیلرلہ تحری ایتمکدہ در ۔ سہ نٹان (حقیقت کی آچی اولان بو کتاب) ک ویردیکی درسہ اشارت ایدیور ۔ مقارنتک چارہ سی ؟ بونی نہ تاردیو اثرندہ ، نہ دہ سہ نٹان تدقیقندہ کوسترمہ مشلردر ۔

مدیر مسئول : محمد امین

استانبول — دولت مطبعہ سی